

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกพร ชาวเวียง. ผลของการใช้กรณีศึกษาในการสอนภาคปฏิบัติวิชาสุขภาพจิตและจิตเวชที่มี
ต่อความรู้ เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

กัลยา วานิชย์บัญชา. หลักสถิติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

กาญจนา ปัญญานนท์วาท. ผลของการใช้กรณีศึกษาในการสอนทางคลินิกที่มีต่อความตั้งใจ
กระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

บุรพา, มหาวิทยาลัย. ประมวลรายวิชาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ วิชาสุขภาพจิตและภาว
พยาบาลจิตเวช 3. (ม.ป.ท.). 2540.

จินตนา ยูนิพันธ์. การพยาบาลจิตเวช เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

จินตนา ยูนิพันธ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

จินตนา ยูนิพันธ์. การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง. วารสารพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 21 (สิงหาคม 2533) : 75-86.

จินตนา ยูนิพันธ์ และคณะ. มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต.
1 เล่ม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ
สมาคมพยาบาลจิตเวชแห่งประเทศไทย, 2533.

จารุวรรณ เอกอรัญญ์. วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของพยาบาลกับผู้ป่วยจิตเวช. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ทองสุข คำธนะ. ผลของการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อความสามารถ
ในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ทัศนาศิลป์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชากรณีเลือกสรรการพยาบาลมารดาและทารกและ
การพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์น้ำกั้งการพิมพ์, 2528.

ทัศนาศิลป์. การพัฒนากระบวนการคิด. วารสารครุศาสตร์ 6 (ตุลาคม-ธันวาคม 2534) :
19-28.

ทัศนาศิลป์ และ คณะ. กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. 1 เล่ม. กรุงเทพมหานคร:
บูรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.

อรัญชัย วงพวงศร. รูปแบบการวิจัยแบบทดลอง. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพันธ์
พิบลิตซิ่ง, 2530.

นงคราญ ผาสุข. หลักการพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร: สุพรการพิมพ์, 2528.

นิรามัย อุดาหะ. ผลของการสอนเรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดโดยใช้วิธีบรรยายร่วมกับ
สถานการณ์จำลองต่อความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัวของมารดา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

เบญจวรรณ ศรีโยธิน. ผลการสอนภาคทฤษฎีทางพยาบาลศาสตร์ที่เน้นการคิดวิจารณ์ต่อ
ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

บุญเจิด ภิญโญอนันตพงษ์. การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
อักษรเจริญพิมพ์, 2527.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. สถิติประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: การพิมพ์พระนคร, 2535.

บุญวดี เพชรรัตน์. การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 1. สงขลา: เทมการพิมพ์, 2539.

ประกาย วิโรจน์กุล. ผลของปัจจัยนำเข้าบางประการและสภาพการเรียนการสอนต่อความ
ในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.

ประคอง กรวรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: บริษัทศูนย์
หนังสือคร. ศรีสง่า จำกัด, 2528.

ผจงจิต สุภาวิต. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 เกี่ยวกับการเรียนการสอน
ในสถานการณ์จำลอง. วารสารพยาบาลศาสตร์. 3 (เมษายน-มิถุนายน 2538) : 32-35.

ผ่องศรี เกียรติเลิศมา. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักทางการ
พยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

- พรจุติ อักษรอำรุง. สถิติการเรียนของนิสิตนักศึกษาไทย รายงานการวิจัย ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- พวงจิต วรมนินทร. การเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้ป่วยจิตเวชระหว่างผู้ป่วยที่ได้รับการพยาบาลที่เน้นกระบวนการสัมพันธ์ภาพแบบตัวต่อตัวเพื่อการรักษากับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษากับผู้ป่วยที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- พวงแก้ว ปุณยกนก. แบบสอบถามดัชนีประยุทธ์ (เอ็ม อี คิว) เพื่อวัดการแก้ปัญหา. รายงานผลการวิจัยทุนรัชดาภิเษกสมโภชน์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (ม.ท.ป.). 2532.
- พวงเพ็ญ ชุนทปราณ. การพัฒนารูปแบบการสอนในคลินิกเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. การนิเทศการสอนในคลินิก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. 50 ปีชีวิตกับงาน กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- เพ็ญภา แดงด้อมยุทธ์. ผลของการสอนที่เน้นความคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- เพ็ญศรี เบียมมงคล. การพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร: สุพรการพิมพ์, 2536.
- เพชรน้อย สิงห์ข้างชัย และคณะ. วิจัยทางการพยาบาลหลักการและกระบวนการ. สงขลา: โรงพิมพ์อัลลอยส์เพลส, 2533.
- ภัทรอำไพ พิพัฒนานนท์ และคณะ. ความผิดพลาดในการสร้างสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัดวารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต. 1 (มกราคม-มิถุนายน 2539) : 6-7. กรุงเทพฯ, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี. ภาควิชาการพยาบาลจิตเวชศาสตร์. ประมวลรายวิชาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์. (ม.ป.ท.). 2540. (จัดสำเนา)
- ตำรวจ, วิทยาลัยพยาบาล. ภาควิชาการพยาบาลจิตเวชศาสตร์. ประมวลรายวิชาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์. (ม.ป.ท.). 2540. (จัดสำเนา)
- มหิตล, คณะแพทยศาสตร์. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์. ประมวลรายวิชาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์. (ม.ท.ป.). 2540. (จัดสำเนา)

กองทัพบก, วิทยาลัยพยาบาล. ภาควิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช. ประมวลรายวิชา
หลักสูตรพยาบาลศาสตร์. (ม.ท.ป.). 2540. (อัคราเนนา)

มาโนช หล่อตระกูล. การสัมภาษณ์และการตรวจทางจิตเวช. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ไฮไลติก, 2538.

มาโนช หล่อตระกูล และคณะ. จิตเวชศาสตร์รามาธิบดี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2539.

สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. ตำราจิตเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์, 2536.

สาวลี เรืองวิเศษ. การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลในสถานการณ์
การสอบทางคลินิก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์
ปริญญาพยาบาลบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สมคิด รักษาสัตย์. การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. วารสารพยาบาลศาสตร์. 2 (กันยายน
2533).

สมบุญ เลนีย์วงศ์ ณ ออยุธยา. การเปรียบเทียบผลการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ที่วิชาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วยกาต้มน้ำทำมาหากินด้วยการสอนแบบให้และไม่ให้
สถานการณ์จำลอง. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2525.

สมพงษ์ จิตระดับ. การสอนจริยศึกษาด้วยสถานการณ์จำลอง. ประชากรศึกษา. 15 (มีนาคม
2522).

สมศรี เชื้อศิริบุญ. คู่มือปฏิบัติการเบื้องต้นการพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษร
ไทย, 2532.

สุทิน บุญชูวงศ์. หลักการสอนตรงตามหลักสูตรสภาพการฝึกหัดครูพุทธศักราช 2530. กรุงเทพ
มหานคร: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2530.

สุภา กิจจาท. เอกสารการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาค. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ตำรวจ, 2519.

สุภา อุษัยน. ผลการสอนเรื่องการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดโดยการให้สถานการณ์จำลองต่อความ
สามารถในการแก้ปัญหาของมารดาหลังคลอด. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต
สาขาบริหารการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สุนีย์ ดันดีพัฒนานนท์. การพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์,
2522.

- ศิริพร จีรวัดมานัก และคณะ. สมรรถนะที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลสุขภาพจิต และจิตเวช. วารสารวิจัยทางการพยาบาล 1(มกราคม-มิถุนายน 2540).
- ศรีประภา ปิยะศิริศิลป์. ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมวิชาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสามารถในการตัดสินใจ ในปัญหาความขัดแย้งเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติกรพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. ตำราจิตเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์, 2536.
- สราวลี เรื่องพิเศษ. การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลในสถานการณ์ การสอนทางคลินิก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สมคิด รักษาสดีย์. การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. วารสารพยาบาลศาสตร์. 2(กันยายน 2533).
- สมบุญ เลื่อนยงค์ ณ อุษงยา. การเปรียบเทียบผลการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วยการเรียนรู้ทำมาหากินด้วยการสอนแบบใช้และไม่ ใช้สถานการณ์จำลอง. ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2525.
- สมพงษ์ จิตระดับ. การสอนจริยศึกษาด้วยสถานการณ์จำลอง. ประชากรศึกษา. 15 (มีนาคม 2522).
- สมศรี เชื้อหิรัญ. คู่มือปฏิบัติการเบื้องต้นการพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2532.
- สุทิน บุญชูวงศ์. หลักการสอนตรงตามหลักสูตรสภาพการฝึกหัดครูพุทธศักราช 2530. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2530.
- สุภา กิจจาทร. เอกสารการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนแบบจุดภาค. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2519.
- สุภา อุษงยา. ผลการสอนเรื่องการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดโดยการให้สถานการณ์จำลองต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของมารดาหลังคลอด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบริหารการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สุนีย์ ตันติพัฒนานนท์. การพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์,
2522.

อัญชลี แจ่มเจริญ. สถานการณ์จำลองกับการเรียนการสอน. มิตรครู 15(พฤษภาคม 2522).

อาภรณ์ ชูดวง. การสร้างแบบสอบถามเอ็ม อี คิว เพื่อวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางการ
พยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ภาษาอังกฤษ

Bernstein, L., and Bernstein, R. A Guide for Health Professionals. New York: Appleton-
Century Crofts, 1980.

Brickhead, L.M. Psychiatric Mental Health Nursing: The Therapeutic Use of Self.
Philadelphia: J.B. Lippincott, 1989.

Davies, J.L., and Janosik, E.H. Mental Health and Psychiatric Nursing: Caring approach.
Boston: Jones and Barlett, 1991.

Dennison, S. An Exploration of the Communication that take place Between Nurses and
Patients Whilst Cancer Chemotherapy is Administered. Journal of Clinical
Nursing 4(April 1995): 227-233.

Doona, M.E. Travelbee's Intervention in Psychiatric Nursing. 2nd ed. Philadelphia:
F.A. Davis, 1979.

Fachrunk, C. and Brown, M. Establishing a Nurse-Client Relationship. Journal of
Psychosocial Nurse Mental Health 68(February 1989): 30-34.

Garvey, D. M. A Periminary Evolution of Simulation. A paper Presented at 46th Annual
meeting of the National Council for The Social Studied Cleveland, Ohio, 1966.

Geller, D. M. Involvement In Role-Play Simulation a Demonstration with Studies on
Obedience. Journal of Personality and Social Psychology
35(November 1978): 219-235.

Gregg, D. E. The Therapeutic Role of the Nurse. Perspective in Psychiatric Care
19(January-February 1963): 18-24.

- Guinee K.K. Teaching and Learning in Nursing. New York: Mcmillan, 1975.
- Hays, J.S., and Lason, K. Interacting with Patients. New York: The MC Millan, 1963.
- Infante, M.S. The Clinical Laboratory in Nursing Education. New York: Willey, 1975.
- Johnson, B.S. Psychiatric-Mental Health Nursing: Adaptation and Growth. 2nd ed.
Philadelphia: J.B. Lippincott, 1952.
- Johnson, M. N. Self-Disclosure: A Variable in the Nurse-Client relationship. Journal of Psychiatric nursing and Mental Health Services 63(January 1980): 17-20.
- Larkin, P.D., and Becko, B.A. Problem-Oriented Nursing Assessment. New York: McGraw-Hill Book, 1977.
- Mellish, J.M. Teaching the Practice of Nursing. 3th ed. Butter worth, 1990.
- McArdle, K. Dialogue In Thought. American Journal of Nursing 45(June 1974): 1075-1077.
- McGaghie, W.C, et al. Competency-Based Curriculum Development In Medication Education. Geneva: WHO, 1978.
- Murray, R.B., and Huelskoetter , MMW. Psychiatric Mental Health Nursing Giving Emotional Care . 3rd ed. ,1991.
- Ollak, O. Human Behavior and the Helping Professions. New York: Spectrum Publications, 1976.
- Peplau, H.E. Interpersonal Relations in Nursing. New York: G.P. Putnam' s Sons, 1952.
- Reakes, J.C. Psychiatric-Mental Health Nursing : Adaptation and Growth. 2nd ed.
Philadelphia : J.B. Lippincott Company, 1989.
- Ruesch, J. Therapeutic Communication. New York: Norton & Ann, 1982.
- Shives, L.R. Basic Concepts of Psychiatric Mental Health Nursing. 2nd ed.
Philadelphia : J.B. Lippincott Company, 1990.
- Smith ,D.W. Perspective on Clinical Teaching . NewYork : Springer Publishing CO., 1968.
- Stember, W.A. Dissertation Abstracts International. 10(April 1974): 6425-A.

- Stuart, G.W., and Sundeen, S.J. Principles and Practice of Psychiatric Nursing.
St. Louis: The C.V. Mosby Co., 1979.
- Taylor, J.L., and Rex W. Simulation in the Classroom. Middlesex, England
Penguinbooks, Inc., 1974.
- Tensey, P.T., and Unwin, D. Simulation and Gaming in Education. London:
Methuen Educational Ltd., 1969.
- Varcarolis, E.M. Foundation of Psychiatric Mental Health Nursing. Philadelphia: W.B.
Saunders, 1990.
- Wilson, H.S., and Kneisl, C.K. Psychiatric Nursing. California: Addison-Wesley
Publishing co., 1979.
- Yunibhand, J. A study of effects of a simulation game on the level of anxiety and
achievement of the program. Doctoral Dissertation. The University of
Alabama, 1980.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ช่วยวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

นาวาโทหญิง อภรณ์ ชูดวง	วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาสนา แฉล้มเขต	ภาควิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉวี ธรรมสุข	วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพียว พูลเจริญ	ภาควิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี
ดร. ยาใจ สิทธิมงคล	ภาควิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
นาง พยุงจิต วรรณินทร	ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา
นาง จันทรรจา บำเหน็จพันธ์ุ	ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา
พันโทหญิง กัลยา ไม้เกาะ	วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
พันตำรวจตรีหญิง วัลภา นูรณกลัด	วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
พันตำรวจตรีหญิง เอื้อญาติ ชูชื่น	วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
พันตรีหญิง อุบลพรรณ สีระศิลป์	วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
อาจารย์ อวยพร สุทธิสนธิ์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกองเทพ
เรือเอกหญิง วรรณพร ทองแสงจันทร์	วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ
อาจารย์ ไชยภา แก้วจันทา	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกองเทพ

สถาบันวิทยาลัยพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการสัมภาษณ์ (จำนวน 5 คน)

1. พันเอกหญิง ปราณีย์ วิเศษไทยศรี
2. พันโทหญิง กัลยา ไม้เกาะ
3. พันตำรวจตรีหญิง วัลภา บุรณกลัด
4. พันตำรวจตรีหญิง เอื้อญาติ ชูชื่น
5. พันตรีหญิง อุบลพรรณ ธีระศิลป์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบสถานการณ์จำลองและแผนการสอน (จำนวน 5 คน)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จวี ธรรมสุข
2. พันโทหญิง กัลยา ไม้เกาะ
3. พันตำรวจตรีหญิง วัลภา บุรณกลัด
4. พันตำรวจตรีหญิง เอื้อญาติ ชูชื่น
5. พันตรีหญิง อุบลพรรณ ธีระศิลป์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของแบบตรวจนับพฤติกรรม
การสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาล (จำนวน 7 คน)

1. นาง พยุงจิต วรมุรินทร์
2. นาง จำนรรจา บำเหน็จพันธุ์
3. พันโทหญิง กัลยา ไม้เกาะ
4. พันตำรวจตรีหญิง วัลภา บุรณกลัด
5. พันตำรวจตรีหญิง เอื้อญาติ ชูชื่น
6. พันตรีหญิง อุบลพรรณ ธีระศิลป์
7. อาจารย์ ไชนาภา แก้วจันทา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โครงสร้างและกำหนดโมเดลคำตอบของแบบวัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (จำนวน 14 คน)

1. นาวาโทหญิง อภรณ์ รูดวง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาสนา แฉล้มเขต
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จวี ธรรมสุข
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพียว พุดเจริญ
5. ดร. ยาใจ สิทธิมงคล
6. นาง พยุงจิต วรรณินทร
7. นาง จำรรจา บำเหน็จพันธุ์
8. พันโทหญิง กัลยา ไม้เกาะ
9. พันตำรวจตรีหญิง วัลภา นุรณกสิทธิ์
10. พันตำรวจตรีหญิง เอื้อญาติ รุชีน
11. พันตรีหญิง อุบลพรรณ ฮีระศิลป์
12. อาจารย์ อวยพร สุทธิสนธิ์
13. เรือเอกหญิง วรรณพร ทองแสงจันทร์
14. อาจารย์ ไชนภา แก้วจันทา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นามผู้ช่วยวิจัยและคุณวุฒิ

พันโทหญิง สุกานดา หาญชนะ วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย
 การศึกษามัธยมศึกษา (พยาบาลศึกษา)
 มศว. ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 ประสบการณ์ อาจารย์สอนวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและ
 จิตเวช
 วิทยากรอบรมความรู้สุขภาพจิตแก่นักเรียน
 นายสิบในกองทัพบก
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์สอนในภาควิชาการพยาบาลสุขภาพ
 จิตและจิตเวช

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การวัดค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการนำมัดของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเที่ยง
	n	แทน	จำนวนข้อคำถามทั้งหมดของแบบวัด
	s_i^2	แทน	ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

2. การหาความเที่ยงของแบบสังเกต โดยใช้สูตรความเที่ยงของแบบสังเกต (Polit and Hungler, 1987)

$$\text{ความเที่ยงของการสังเกต} = \frac{\text{จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน}}{\text{จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน} + \text{จำนวนการสังเกตที่ต่างกัน}}$$

3. การคำนวณค่าเฉลี่ย หรือมีชวมิมเลขคณิต (Mean) ของแบบวัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการนำมัดของนักศึกษาพยาบาล

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด

4. การคำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบวัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการนำมัดของนักศึกษาพยาบาล

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนประชากร

5. เปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพ เพื่อการนำมิดของนักศึกษาพยาบาล ที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง กับนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามปกติ โดยใช้สถิติทดสอบ ที (Independent t-test)

กรณีความแปรปรวนเท่ากัน

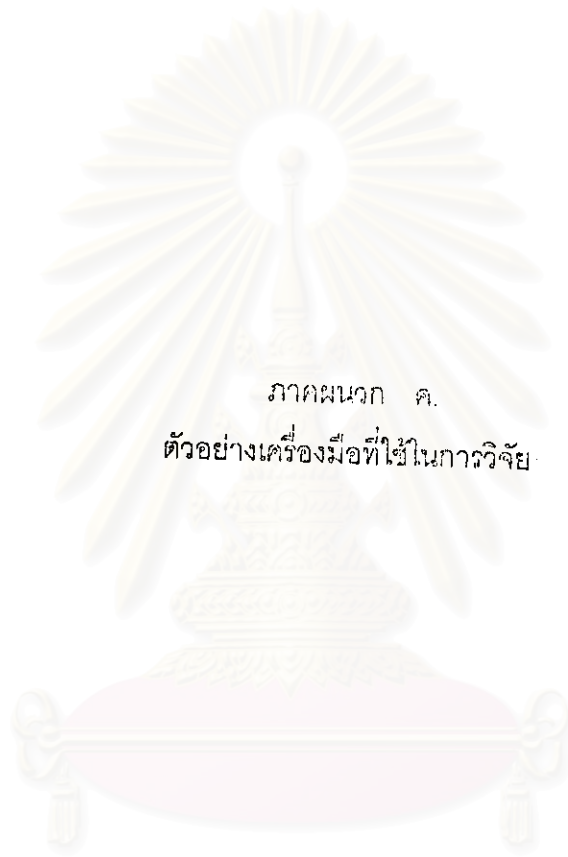
$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\left[\frac{S_1^2(n_1 - 1) + S_2^2(n_2 - 1)}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, df = n_1 + n_2 - 2$$

กรณีความแปรปรวนไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ \bar{x}_1, \bar{x}_2 แทน มัชฌิมเลขคณิตในตัวอย่างชุดที่ 1, 2
 n_1, n_2 แทน ตัวอย่างประชากรชุดที่ 1, 2
 S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนในตัวอย่างประชากรชุดที่ 1, 2

$$df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 2}}$$

ภาคผนวก ค.
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สอนครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์
1	การฝึกทักษะในการทักทายผู้ป่วยในระยะเริ่มต้น สัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด	-สามารถใช้คำพูดในการทักทายผู้ป่วยในระยะเริ่มต้น สัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัดได้อย่างเหมาะสม
2	การฝึกเทคนิคการใช้คำถามและทวนความกับผู้ป่วย ในระยะดำเนินสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด	-สามารถใช้เทคนิคในการถามและทวนความกับ ผู้ป่วยในระยะดำเนินสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด
3	การฝึกเทคนิคในการแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ป่วยในระยะ ดำเนินสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด	-สามารถใช้เทคนิคในการแก้ปัญหาของผู้ป่วยใน ระยะดำเนินสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด
4	การฝึกทักษะในการยุติสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด	-สามารถยุติสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัดกับผู้ป่วยได้ อย่างเหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

- วิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
- เรื่อง การฝึกทักษะในการทักทายผู้ป่วยในระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด
- ผู้สอน พ.ต.หญิง สาวิตรี แยมศรีบัว
- กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาพยาบาลชั้นปีมี 2
- วัน เวลา ที่สอน 9 มี.ค. 41 13-14 น.
- สถานที่ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
- วัตถุประสงค์การสอน เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ
1. ใช้คำพูดทักทายผู้ป่วยในระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดได้อย่างเหมาะสม
 2. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้กระทำและพบเห็นด้วยตนเองจากสถานการณ์จำลองในระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ
 3. เสนอแนะการใช้เทคนิคในการก่อสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดที่เหมาะสมพร้อมทั้งหาเหตุผลประกอบการอภิปรายได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อการสอน	การประเมินผล
<p>สามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดได้อย่างถูกต้อง</p> <p>สามารถระบุกระบวนการในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดได้อย่างถูกต้อง</p> <p>สามารถใช้คำพูดในการทักทายผู้ป่วยในระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>การสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชซึ่งเป็นกระบวนการที่พยาบาลและผู้ป่วยมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนเพื่อช่วยให้ผู้ป่วยเกิดการเรียนรู้ แก้ปัญหาด้วยแนวทางของตนและมีประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมกระบวนการในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดประกอบด้วย 3 ขั้นตอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ระยะเริ่มต้นการสร้างสัมพันธภาพ (Orientation Phase) 2.ระยะดำเนินสัมพันธภาพ (Working Phase) 3.ระยะยุติสัมพันธภาพ (Terminating Phase) <p>ระยะเริ่มต้นการสร้างสัมพันธภาพ (Orientation Phase)</p> <p>เป็นระยะที่พยาบาลทำความรู้จักกับผู้ป่วย โดยพยาบาลเป็นฝ่ายแนะนำตนเอง และบอกวัตถุประสงค์ของการสร้างสัมพันธภาพในครั้งนี้ พยาบาลจะต้องกำหนดเวลาการมาพบกับผู้ป่วย และระยะเวลาการมาพบแต่ละครั้ง ในระยะนี้จะต้อง</p>	<p>ผู้สอนทักทายนักศึกษากล่าวถึงการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดแล้ว โขงเข้าสู่สถานการณ์จำลอง (ใช้เวลา 5 นาที)</p> <p>กิจกรรมที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> -ผู้สอนแบ่งนักศึกษาเป็น 8 คู่ -ผู้สอนให้กรณีตัวอย่างที่ 1 แก่นักศึกษา 2 คู่ต่อ 1 สถานการณ์ย่อย เพื่อแสดงบทบาท -นักศึกษแต่ละคู่แสดงบทบาทตามกรณีตัวอย่าง 	<p>กรณีตัวอย่างที่ 1 มีสถานการณ์ย่อย 4 สถานการณ์ จำนวน 4 แผ่น เรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดระยะเริ่มต้นในผู้ป่วยประสาทหลอน หลงผิด ซึมเศร้า และก้าวร้าว</p>	<p>นักศึกษาสนใจและตั้งใจฟังการสอน</p> <p>นักศึกษากระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม</p> <p>นักศึกษาสามารถแสดงบทบาทตามกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อการสอน	การประเมินผล
	<p>สร้างให้ผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจในตัวพยาบาล ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดโดยมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อการสร้างความคุ้นเคย เพราะในระยะเริ่มต้นผู้ป่วยยังไม่มีความแน่ใจ ค่อนข้างลำบากใจที่จะเปิดเผยความรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาของตนเองและระหว่างนักศึกษาและผู้ป่วยยังเป็นคนแปลกหน้าต่อกัน ดังนั้นนักศึกษาจะตั้งเป็นผู้แสดงความจริงใจและปรารถนาที่จะเสนอตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยโดยใช้เทคนิคต่างๆดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เทคนิคสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ป่วย - เทคนิคการคิดข้อดีที่ส่งเสริมความมีคุณค่า <p>Giving Recognition Accepting Offering self Giving Information Sharing observation</p>	<p>-ให้นักศึกษาสังเกตการแสดงบทบาทของเพื่อนเกี่ยวกับการใช้ทักษะในการทักทายผู้ป่วยและจดบันทึกข้อคิดเห็นของคนไว้ (ใช้เวลา 10 นาที)</p> <p>กิจกรรมที่ 2</p> <p>-ผู้สอนแบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อย 4 คน 4 กลุ่มๆละ 1 สถานการณ์ย่อย อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในกลุ่ม โดยผู้สอนนอกประเด็นการอภิปราย</p> <p>-ให้นักศึกษาสรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มจากการอภิปราย(ใช้เวลา 15 นาที)</p> <p>กิจกรรมที่ 3</p> <p>การเสนอข้อสรุปของแต่ละกลุ่มกระทำดังต่อไปนี้</p> <p>1.ตัวแทนของแต่ละกลุ่มเสนอข้อสรุปและอภิปรายเหตุผลและความคิดเห็น</p>	<p>ประเด็นการอภิปราย คือ จากกรณีตัวอย่างนักศึกษาทักทายผู้ป่วยในระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดได้เหมาะสมกับสถานการณ์จำลองนั้นหรือไม่พร้อมทั้งเหตุผล</p>	<p>นักศึกษาดูการแสดงบทบาทด้วยท่าทีสนใจและกระตือรือร้น</p> <p>นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันได้</p> <p>นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น</p> <p>นักศึกษาริบายเหตุผลได้อย่างถูกต้องตามหลักการ</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อการสอน	การประเมินผล
	<p>สรุป การเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ทราบถึงเรื่องราวต่างๆของผู้ป่วยก็โดยการสร้างความไว้วางใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยการเริ่มต้นในการทักทายผู้ป่วยอย่างเหมาะสม</p>	<p>ของกลุ่มย่อยต่อกลุ่มใหญ่ โดยการอภิปราย</p> <p>2.สรุปและประเมินข้อคิดเห็นที่ได้ (ใช้เวลา 10 นาที)</p> <p>กิจกรรมที่ 4</p> <p>-ผู้สอนสอบถามนักศึกษาถึงเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด</p> <p>-ผู้สอนสรุปและเพิ่มเติมเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดที่เหมาะสมกับสถานการณ์จำลองนั้น (ใช้เวลา 10 นาที)</p>		<p>-นักศึกษาสามารถตอบถึงเทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด</p> <p>-นักศึกษาสงสัยและตั้งใจฟังการสรุป</p> <p>-นักศึกษาซักถามข้อสงสัยจากการสอน</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีตัวอย่างที่ 1

สถานการณ์ที่ 1

นายมานะ อายุ 32 ปี เข้ารับการรักษาในร.พ.จิตเวชเป็นวันแรก ผู้ป่วยเคยรับการรักษาในร.พ.จิตเวชมาแล้ว 2 ครั้ง นารีเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ได้รับมอบหมายให้ดูแลนายมานะ ขณะที่นารีจะเข้าไปสนทนากับผู้ป่วย นารีสังเกตเห็นผู้ป่วยเอามือป้องที่หูและเอียงคอ นารีจึงเข้าไปเพื่อสนทนากับผู้ป่วย

นารี สวัสดีค่ะ คุณมานะ

มานะ ครับ (ผู้ป่วยไม่ได้มองหน้านักศึกษาพยาบาล ตาเหม่งมองท้องฟ้า และยังคงใช้มือป้องหู พร้อมทั้งเอียงคอ)

นารี คิดฉันเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จาก..... (ยังไม่ทันได้พูดต่อ)

มานะ เต็มๆครับ ผมกำลังฟังเสียงคนพูดกัน

นารี

จากสถานการณ์ นักศึกษาพยาบาลคิดว่าจะใช้คำพูดทักทายผู้ป่วยรายนี้อย่างไร ในการเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีตัวอย่างที่ 1

สถานการณ์จำลองที่ 2

ขณะที่ดวงใจซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ขึ้นฝึกปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยจิตเวช ดวงใจได้รับมอบหมายให้คุณแล่นาย วัน ผู้ป่วยจิตเวชชาย อายุ 29 ปี เข้ารับการรักษาที่ร.พ.จิตเวชเป็นครั้งแรก ผู้ป่วยมีอาการระแวงว่าภรรยาของคนจะมีชู้ ผู้ป่วยคบคิดและทำร้ายภรรยาอยู่เสมอ คราวนี้ถึงกับเอามีดไล่แทงภรรยา ภรรยาจึงนำตัวผู้ป่วยมาส่งที่ร.พ.ในวันนี้ ดวงใจจะต้องเข้าไปสนทนากับผู้ป่วยเป็นครั้งแรก

ดวงใจ สวัสดีค่ะคุณ วัน

นายวัน สวัสดีครับ

ดวงใจ คิดฉันเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จากวิทยาลัยพยาบาล.....
คิดฉันจะขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือคุณ

นายวัน เอ้อ พอดีเลยผมกำลังต้องการความช่วยเหลือ

ดวงใจ คุณมีเรื่องอะไรที่ต้องการความช่วยเหลือคะ

นายวัน ผมต้องการให้คุณช่วยโทรศัพท์ไปถามคนข้างบ้านผมทีซี ว่าภรรยาผม
กำลังทำอะไรอยู่ ผม กลัวว่ามันจะแอบเอาผู้ชายอื่นมานอนที่บ้าน

ดวงใจ

จากสถานการณ์ นักศึกษาพยาบาลคิดว่าจะพูดกับผู้ป่วยรายนี้อย่างไร จึงจะเหมาะสมกับการเริ่มต้นในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

กรณีตัวอย่างที่ 1

สถานการณ์จำลองที่ 3

นาง สายใจ อายุ 50 ปี เข้ามารับการรักษาในร.พ.จิตเวช เป็นครั้งที่ 3 ผู้ป่วยมีอาการซึม เฉยเมย ไม่พูดกับใคร นิ่งเหม่อลอยมองออกไปที่สนามหญ้าหน้าตึกผู้ป่วย ไม่ยอมรับประทานอาหาร สุมล เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ได้รับมอบหมายให้ดูแลนางสายใจ สุมลสังเกตว่าผู้ป่วยนั่งนิ่งอยู่ที่ม้าหินระเบียงทางเดินด้วยสีหน้าที่เศร้าหมอง สุมลจึงเข้าไปทักทายผู้ป่วย

- สุมล สวัสดิ์ค๊ะ คุณสายใจ
 สายใจ (ผู้ป่วยไม่พูด นิ่งซึม)
 สุมล ดิฉันเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จากวิทยาลัยพยาบาล..... จะ
 ขึ้นฝึกปฏิบัติงานที่นี่เป็นเวลา 3 สัปดาห์
 สายใจ (ผู้ป่วยสายตาหลบตามองพื้น ไม่พูดอะไร)
 สุมล ดิฉันจะมาพูดคุยกับคุณ ถ้าคุณมีเรื่องอะไรที่ไม่สบายใจก็พูดกันได้นะคะ
 สายใจ (ผู้ป่วยน้ำตาซึม สายตาหลบตามองพื้น)
 สุมล

จากสถานการณ์ ถ้านักศึกษาพยาบาลเป็นสุมลจะพูดกับผู้ป่วยอย่างไร จึงจะเหมาะสมกับการเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

กรณีตัวอย่างที่ 1

สถานการณ์ที่ 4

นาย อากม อายุ 46 ปี เข้ารับการรักษาที่ตึกจิตเวชเป็นวันแรก และเคยรับการรักษาในร.พ.มาแล้วครั้งที่ 2 ญาติพาผู้ป่วยมาร.พ.ด้วยอาการอาละวาดทำลายข้าวของและชกต่อยกับคนข้างบ้าน ขณะที่ผู้ป่วยอยู่ในร.พ. ผู้ป่วยพูดจาไม่สุภาพ คำว่าเพื่อนข้างเตียง และชกต่อยกับผู้ป่วยด้วยกัน แพทย์เจ้าของไข้จึงให้นำผู้ป่วยไปไว้ในห้องแยก เพื่อสงบผู้ป่วย กานดาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยรายนี้ กานดาจะเข้าไปสนทนากับนายอากมซึ่งอยู่ในห้องแยก กานดาจึงเดินไปที่ห้องแยก

กานดา สวัสดีค่ะ คุณอากม

อากม เออ...(ผู้ป่วยมองหน้ากานดาอย่างตาขวางๆ)

กานดา คิดฉันเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จากวิทยาลัยพยาบาล.....

อากม ไม่ต้องบอกก็รู้แล้วว่ยังเป็นนักเรียนอยู่ ไข่เด็กเมื่อวานสิน

กานดา

จากสถานการณ์ ถ้านักศึกษาพยาบาลเป็นกานดาจะเริ่มค้นสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย
อย่างไรจึงจะเหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>คำแนะนำ โปรดอ่านสถานการณ์ให้เข้าใจแล้วกรูณาตอบคำถาม เมื่อแน่ใจว่าทำเสร็จแล้ว จึงทำหน้าถัดไปโดยใช้ข้อมูลจากสถานการณ์นี้ด้วย ไม่อนุญาตให้ย้อนกลับมาทำหน้านี้อีก</p>	<p>เวลาที่ใช้ 2 นาที เวลาสะสม 2 นาที</p>
<p>สถานการณ์ที่ 1</p> <p>ตอนที่ 1 ลัดดาเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ได้รับมอบหมายให้ดูแลนายเทพ ซึ่งป่วยเป็นโรคจิตเภท ที่เข้ารับการรักษาในร.พ.จิตเวชมาแล้ว 8 วัน ในระหว่างการสนทนากครั้งที่ 6 ของลัดดา กับนายเทพ</p> <p>ลัดดา วันนี้คุณเทพรู้สึกอย่างไรบ้างคะ</p> <p>นายเทพ มันไม่ค่อยสบาย มีนหัว มือสั่น ปากคอแห้งพะดไม้ซัด (ผู้ป่วยมือสั่นเล็กน้อยตลอดเวลาที่สนทนากัน พูดลิ้นคับปากและมีท่าหงิงงา)</p> <p>ลัดดา คุณคิดว่ามีอะไรที่ทำให้คุณพูดไม้ซัด</p> <p>นายเทพ ลิ้นมันแข็ง เลขพูดไม้ซัด (ผู้ป่วยพูดเหมือนลิ้นคับปาก)</p> <p>ลัดดา แล้วขังใจอีกคะ</p> <p>นายเทพ เวลาเดินตัวแข็งเหมือนหุ่นยนต์ (ผู้ป่วยค่อยๆลุกขึ้นด้วยท่าทางแข็งเกร็ง แขนและมือสั่นเล็กน้อย)</p> <p>คำถาม 1 จากการสนทนากข้างต้น ผู้ป่วยมีปัญหากเกี่ยวกับเรื่องอะไร</p> <p>คำตอบ _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>คำแนะนำ โปรดอ่านสถานการณ์ให้เข้าใจแล้วกรุณาตอบคำถาม เมื่อแน่ใจว่าทำเสร็จแล้ว จึงทำหน้าถัดไปโดยใช้ข้อมูลจากสถานการณ์นี้ด้วย ไม่อนุญาตให้ย้อนกลับมาทำหน้านี้อีก</p>	<p>เวลาที่ใช้ 1 นาที เวลาสะสม 5 นาที</p>
<p>ตอนที่ 2 ลัดดาเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ได้รับมอบหมายให้ดูแลนายเทพ ซึ่งป่วยเป็นโรคจิตเภท ที่เข้ารับการรักษาในร.พ.จิตเวชมาแล้ว 8 วัน ในระหว่างการสนทนากครั้งที่ 6 ของลัดดา กับนายเทพ</p> <p>ลัดดา วันนี้คุณเทพรู้สึกอย่างไรบ้างคะ</p> <p>นายเทพ มันไม่ค่อยสบาย มีนหัว มือสั่น ปากคอแห้งพูดไม่ชัด (ผู้ป่วยมือสั่นเล็กน้อยตลอดเวลาที่สนทนากัน พูดลิ้นคับปากและมีท่าทึงงๆ)</p> <p>ลัดดา คุณคิดว่ามีอะไรที่ทำให้คุณพูดไม่ชัด</p> <p>นายเทพ ลิ้นมันแข็ง เสยพูดไม่ชัด (ผู้ป่วยพูดเหมือนลิ้นคับปาก)</p> <p>ลัดดา แล้วขังใจอีกคะ</p> <p>นายเทพ เวลาเดินตัวแข็งเหมือนหุ่นยนต์ (ผู้ป่วยค่อยๆลุกขึ้นด้วยท่าทางแข็งเกร็ง แขนงและมือสั่นเล็กน้อย)</p> <p>คำถาม 2 จากอาการแสดงของผู้ป่วยที่มีอาการมือสั่น ปากแห้งลิ้นแข็ง ตัวแข็งเกิดจากการใช้ยาประเภทใด</p> <p>คำตอบ _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

<p>คำแนะนำ โปรดอ่านสถานการณ์ให้เข้าใจแล้วกรุณาตอบคำถาม เมื่อแน่ใจว่าทำเสร็จแล้ว จึงทำหน้าถัดไปโดยใช้ข้อมูลจากสถานการณ์นี้ด้วย ไม่อนุญาตให้ย้อนกลับมาทำหน้านี้อีก</p>	<p>เวลาที่ใช้ 2 นาที เวลาสะสม 5 นาที</p>
<p>ตอนที่ 3 การที่ลัดดาคิดว่าอาการ มีนสิริระ มือสั่น ปากแห้ง ตัวแข็ง เป็นฤทธิ์ข้างเคียงของยา Chlorpromazine</p> <p>คำถาม 3 ลัดดาต้องการข้อมูลอะไรที่สนับสนุนความคิดดังกล่าว</p> <p>คำตอบ _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>คำแนะนำ โปรดอ่านสถานการณ์ให้เข้าใจแล้วกรุณาตอบคำถาม เมื่อแน่ใจว่าทำเสร็จแล้ว จึงทำหน้าถัดไปโดยใช้ข้อมูลจากสถานการณ์นี้ด้วย ไม่อนุญาตให้ย้อนกลับมาทำหน้านี้อีก</p>	<p>เวลาที่ใช้ 2 นาที เวลาสะสม 7 นาที</p>
<p>ตอนที่ 4 จากแผนการรักษาของแพทย์พบว่าแพทย์ให้ยา Chlorpromazine ซึ่งยาดังกล่าวมีฤทธิ์ข้างเคียงที่ทำให้เกิดอาการ มึนศีรษะ มือสั่น ปากแห้ง ลิ้นแข็ง ตัวแข็ง ลัดดาจึงแจ้งให้แพทย์ทราบว่าผู้ป่วยมีอาการดังกล่าว แพทย์จึงสั่งให้ผู้ป่วยรับประทานยา Artane เพื่อบรรเทาอาการดังกล่าว และสั่งห้ามผู้ป่วยถูกแสงแดดตลอดเวลาที่ใช้ยา Chlorpromazine ลัดดาจึงแจ้งให้ผู้ป่วยทราบว่าแพทย์สั่งยาตัวใหม่ให้เพื่อบรรเทาอาการ มึนศีรษะ มือสั่น ปากแห้ง ลิ้นแข็ง ตัวแข็ง แล้ว</p> <p>คำถาม 4 นอกจากลัดดาจะแจ้งให้ผู้ป่วยทราบว่าแพทย์ได้สั่งยาตัวใหม่ให้เพื่อบรรเทาอาการมึนศีรษะ มือสั่น ปากแห้ง ลิ้นแข็ง ตัวแข็งแล้ว ลัดดาควรปฏิบัติอย่างไรอีกบ้างเพื่อลดความวิตกกังวลจากอาการดังกล่าว</p> <p>คำตอบ _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>คำแนะนำ โปรดอ่านสถานการณ์ให้เข้าใจแล้วกรูณาตอบคำถาม เมื่อแน่ใจว่าทำเสร็จแล้ว จึงทำหน้าถัดไปโดยใช้ข้อมูลจากสถานการณ์นี้ด้วย ไม่อนุญาตให้ย้อนกลับมาทำหน้านี้อีก</p>	<p>เวลาที่ใช้ 2 นาที เวลาสะสม 9 นาที</p>
<p>ตอนที่ 5 ในวันรุ่งขึ้น ลัดดาได้พูดคุยกับนายเทพ ในระหว่างการสนทนาครั้งที่ 7 นายเทพ เวลาผมหลังแจ้งผมจะนอนคุยกับคุณคนเดียวได้ไหมครับ ลัดดา</p> <p>คำถาม 5 จากสถานการณ์ดังกล่าว ลัดดาควรพูดอย่างไรกับผู้ป่วยจึงจะเหมาะสมในการสร้างสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด</p> <p>คำตอบ _____ _____ _____ _____ _____</p>	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>คำแนะนำ โปรดอ่านสถานการณ์ให้เข้าใจแล้วกรณตอบคำถาม เมื่อแน่ใจว่าทำเสร็จแล้ว จึงทำหน้าถัดไปโดยใช้ข้อมูลจากสถานการณ์นี้ด้วย ไม่อนุญาตให้ย้อนกลับมาทำหน้านี้อีก</p>	<p>เวลาที่ใช้ 3 นาที เวลาสะสม 12 นาที</p>
<p>ตอนที่ 6 ในการสนทนาครั้งที่ 8 ระหว่างลัดดา กับนายเทพ ซึ่งลัดดาจะต้องไปปฏิบัติงานที่ตึกอื่น</p> <p>ลัดดา สวัสดีค่ะ คุณเทพ วันนี้คุณรู้สึกเป็นอย่างไรบ้างคะ</p> <p>นายเทพ ผมรู้สึกว่าย่างตัวแข็งอยู่ มือสั่น ปวดหัวตื้อๆ แล้วก็พูดไม่ค่อยชัด (เสียงของผู้ป่วยพูดเหมือนลิ้นคับปาก)</p> <p>ลัดดา ดิฉันคิดว่าอาการต่างที่คุณเมื่อบู่จะเป็นอยู่สักระยะหนึ่ง</p> <p>นายเทพ (พยักหน้า แต่ไม่พูดอะไร)</p> <p>ลัดดา หอมให้คำแนะนำอย่างไรบ้างคะ</p> <p>นายเทพ หอมให้กินยาตามเวลาและห้ามไปถูกแดด</p> <p>ลัดดา แล้วคุณรู้สึกอย่างไรบ้างคะที่หอมแนะนำเช่นนั้น</p> <p>นายเทพ ตอนแรกผมรู้สึกอึดอัด แต่ตอนหลังดีขึ้น เพราะคิดว่าทำตามที่หอมแนะนำแล้วจะทำให้อาการดีขึ้น (ผู้ป่วยยิ้ม)</p> <p>ลัดดา</p> <p>คำถาม 6 ถ้าลัดดาต้องยุติการสนทนาเพียงเท่านี้ เพราะต้องไปปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยอื่น ลัดดาควรพูดอย่างไรจึงจะเป็นการสิ้นสุดสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด</p> <p>คำตอบ _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

เกณฑ์การให้คะแนน

1.ด้านทักษะในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

หลักและเทคนิคในการสนทนา	คะแนนเต็ม (คะแนน)	เกณฑ์การให้คะแนน
ก.การเริ่มต้นการสนทนา (Initiating Phase) เทคนิคการส่งเสริมความมีคุณค่าของผู้ป่วย		
1.การรู้จักจำได้(Giving recognition)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
2.การใช้คำพูดต่อสิ่งที่สังเกตได้ (Making observation)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
3.การให้ข้อมูล(Giving information)	3	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
4.การยอมรับ(Accepting)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
5.การเสนอตัวช่วยเหลือผู้ป่วย(Offering self)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
ข.การสนทนาตามสาระสำคัญ (Providing conversation)		
1.เทคนิคการใช้คำถาม		
1.1การใช้คำถามปลายเปิด(Open ended Question/Using broad opening)และการใช้คำถามปลายปิด(Closed- ended Question)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
1.2การใช้คำถามแบบสืบค้นข้อมูลที่สำคัญ Focusing,Exploring,และClarification	1	ตอบ 1 ใน 3 ข้อให้ 1 คะแนน
2.เทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้ป่วยเปิดเผยตนเอง		
2.1การตั้งใจฟัง(Active listening)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
2.2การกล่าวนำ(Encouraging verbal response/Giving general leads)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
2.3การใช้ความเงียบ(The use of silence)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน

หลักและเทคนิคในการสนทนา	คะแนนเต็ม (คะแนน)	เกณฑ์การให้คะแนน
2.4การกระตุ้นถามถึงการรับรู้(Encouraging description of perception)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
2.5การยอมรับและรับรู้ความรู้สึกของผู้ป่วยว่าไม่ใช่สิ่งที่ผิดปกติ(Acknowledge the patient' feeling)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
6.การจัดลำดับเหตุการณ์(Placing the event in sequence)	3	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
7.การกระตุ้นให้ผู้ป่วยพูดเปรียบเทียบ(Encouraging comparison)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
3.เทคนิคช่วยทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน		
3.1การพูดวนซ้ำ(Restating)	3	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
3.2การสะท้อนเนื้อหา(Reflecting)	3	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
3.3การตรวจสอบความถูกต้อง(Validating)	3	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
4.เทคนิคช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง การพยายามแปลความหมายของเนื้อหาคำพูดของผู้ป่วยออกมาเป็นความรู้สึก(Attempting to translate into feeling)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
5.เทคนิคในการควบคุมตนเอง การเสริมแรงทางบวก(Positive reinforcement)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
6.เทคนิคการให้ข้อมูล(Giving information)	2	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
7.เทคนิคในการแก้ปัญหา (Suggestion)	3	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
ก.การจบการสนทนา (Terminate conversation)		
1.การสรุป(Summarizing)ในการสนทนา	3	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
2.การให้ข้อมูล(Giving information)	3	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน

2. การตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยใน 3 ระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

ความต้องการของผู้ป่วย	คะแนนเต็ม (คะแนน)	เกณฑ์การให้คะแนน
ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ(Initiatial Phase) การสร้างความไว้วางใจ (Establish trust relationship)	6	ตอบ 1 ข้อ ให้ 1 คะแนน
ระยะดำเนินการ(Working Phase) ความวิตกกังวล(Anxiety)ของผู้ป่วย	4	ตอบ 1 ข้อ ให้ 1 คะแนน
การค้นหาปัญหาที่แท้จริงของผู้ป่วย	5	ตอบ 1 ข้อ ให้ 1 คะแนน
ระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ (Terminating Phase) การสิ้นสุดสัมพันธภาพ(Terminate)	5	ตอบ 1 ข้อ ให้ 1 คะแนน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาล ขณะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยจิตเวช

รหัสนักศึกษาพยาบาล.....

ตั้งเกิดครั้งที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลาเริ่มต้น.....เวลาสิ้นสุด.....

คิดเป็น.....นาที

คำชี้แจง เลือกข้อความที่แสดงลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกทางคำพูดของนักศึกษาพยาบาลที่ตรงกับพฤติกรรมที่แสดงออกทางคำพูดจากบันทึกการสนทนา

1. ด้านทักษะในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
<p>ก. การเริ่มต้นการสนทนา (Initiating conversation)</p> <p>เทคนิคการส่งเสริมความมีคุณค่าของผู้ป่วย</p> <p>1. การรู้จักจำได้ (Giving recognition)</p>	<p>1. การทักทายเรียกชื่อผู้ป่วยได้ถูกต้อง “สวัสดีค่ะ คุณ.....”</p> <p>2. การจำและสนใจเรื่องราวของผู้ป่วย “คุณคิดผมใหม่แล้วดูหน้าตาแจ่มใสขึ้น”</p> <p>3. การกล่าวถึงสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในตัวผู้ป่วย “วันนี้คุณ ไม่ออกกำลังกายกลางแจ้งหรือคะ” (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>
<p>2. การสังเกตสิ่งที่สังเกตได้ (Making observation)</p>	<p>1. คำพูดที่แสดงถึงพฤติกรรมของผู้ป่วยที่นักศึกษาสังเกตได้ “วันนี้ดูหน้าตาคุณ ไม่สดชื่นเลย”</p> <p>2. เป็นเหตุการณ์ที่นักศึกษาสังเกตเห็นเองมีไข่จากที่ผู้ป่วยบอก “ดูคุณกระต๊บบกระต่ายมากเมื่อพูดถึงชีวิตคู่ของคุณ”</p> <p>3. คำพูดของนักศึกษาซึ่งแสดงถึงการที่ผู้ป่วยเน้นคำบางคำ “ฉันว่าคุณพูดถึง 3 ครั้งว่าดูของคุณกลัวคุณมาก” (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
3.การให้ข้อมูล (Giving information)	1.การแนะนำตัวและบอกบทบาทของนักศึกษาพยาบาล “ดิฉันชื่อ.....เป็นนักศึกษาพยาบาล” 2.การแจ้งวัตถุประสงค์ในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการนำบ้คอย่างชัดเจน “ขึ้นฝึกปฏิบัติงานที่ตึกผู้ป่วยนี้เพื่อมาให้การช่วยเหลือ ให้คุณได้มีแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง” 3.การแจ้งกำหนดเวลาที่จะพบกับผู้ป่วย “ดิฉันจะมาพูดคุยกับคุณตั้งแต่วันที่.....เวลา.....” (ตอบทุกข้อ)
4.การยอมรับ (Accepting) ความคิดความรู้ ตี กและพฤติกรรมของผู้ป่วย	1.การเรียกชื่อผู้ป่วยโดยมีสรรพนามนำหน้า เช่น “คุณ.....” 2.มีคำพูดที่แสดงว่าอยากฟังเรื่องต่อ เช่น “ค่ะ” “ฉันกำลังฟังคุณอยู่” 3.ไม่ใช่พูดคำขยับยั้ง ได้แย้ง คำพูดของผู้ป่วย (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)
5.การเสนอตัวช่วยเหลือ (Offering self) ผู้ป่วยโดยผู้ป่วยมิได้ร้องขอ	1. คำพูดที่แสดงถึงความเต็มใจและจริงใจ “ฉันยินดีที่จะมาช่วยเหลือให้คุณแก้ปัญหาด้วยตัวเอง” 2.คำพูดที่แสดงถึงการกระทำที่เสนอคืนเสนอปลาย “ฉันจะมาพบคุณทุกวันเพื่อให้คำปรึกษา” 3.คำพูดที่เสนอตัวเป็นเพื่อนผู้ป่วยเมื่อผู้ป่วยมีความทุกข์ “ดิฉันจะนั่งเป็นเพื่อนคุณสักครู่” (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)
ข. การสนทนาตามสาระสำคัญ (Providing conversation) 1.เทคนิคการใช้คำถาม 1.1 การใช้ คำถามปลายเปิด (Open ended Question) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ผู้ป่วยพูดและการใช้ คำถามปลายเปิด (Closed-ended Question)	1.คำถามปลายเปิด “มีเรื่องอะไรที่ทำให้คุณไม่สบายใจคะ” 2.คำถามปลายปิด “คุณรู้สึกสบายใจขึ้นหรือไม่หลังจากได้รับยา” 3.ไม่ใช่คำถามที่ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าถูกคุกคาม (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
<p>1.2 การใช้คำถามแบบสืบค้น</p> <p>ข้อมูลที่สำคัญ</p> <p>Focusing เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างชัดขึ้น</p> <p>Exploring เพื่อเจาะลึกในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง</p> <p>Clarification เพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจนขึ้น</p>	<p>“เรื่องนี้ดูเหมือนว่าจะสำคัญ เราน่าจะพูดกันให้ละเอียดกว่านี้”</p> <p>“ช่วยเล่าเหตุการณ์ตอนคุณออกจากบ้านสักนิดซิคะ”</p> <p>“คุณช่วยอธิบายเพิ่มเติมถึงเหตุการณ์ที่ทำให้คุณสับสนซิคะ”</p> <p>(ตอบ 1 ใน 3 ข้อ)</p>
<p>2.เทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้ป่วยเปิดเผยตนเอง</p> <p>2.1การตั้งใจฟัง (Active listening)อย่างมีวัตถุประสงค์</p>	<p>1. ใช้คำพูดที่บ่งบอกว่ารับรู้ เช่น “ค่ะ”</p> <p>2. ใช้ความเงียบในการรับฟังจนกว่าผู้ป่วยจะพูดจบ</p> <p>3. ไม่พูดแซงขณะที่ผู้ป่วยพูด (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>
<p>2.2การกล่าวนำ(Encouraging verbal response/Giving general leads)เพื่อให้ผู้ป่วยอธิบายความคิดเห็นความรู้สึกต่อไป</p>	<p>1. เป็นการพูดนำที่กว้างๆ ไป เช่น “แล้วอย่างไรต่อไปคะ” “ค่ะ”</p> <p>2. เมื่อนักศึกษาพูดนำแล้วผู้ป่วยจะพูดต่อไป</p> <p>3. เป็นคำพูดที่แสดงว่านักศึกษาเข้าใจสิ่งที่ผู้ป่วยพูด “หรือคะ” (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>
<p>2.3การใช้ความเงียบ(The use of silence)เพื่อให้ผู้ป่วยคิดทบทวนสิ่งที่ได้พูดไปแล้วและคิดจะพูดต่อไปรวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยแสดงอารมณ์</p>	<p>1. นั่งฟังผู้ป่วยพูดในช่วงเวลาที่เหมาะสม</p> <p>2. ไม่ส่งเสียงรบกวนขณะใช้ความเงียบ</p> <p>3. ผลของความเงียบทำให้ผู้ป่วยพูดต่อไป (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>
<p>2.4การกระตุ้นตามถึงการรับรู้ (Encouraging description of perception) โดยให้ผู้ป่วยอธิบายสิ่งที่รับรู้</p>	<p>1. เป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตของผู้ป่วย</p> <p>2. เหตุการณ์เกิดขึ้นกับผู้ป่วยทั้งในอดีตและปัจจุบัน</p> <p>3. เป็นเหตุการณ์ที่ผู้ป่วยรับรู้มา</p> <p>“เมื่อ 2 ปีที่แล้วก่อนคุณมาร.พ.ด้วยโรคอะไร”</p> <p>“มีอะไรเกิดขึ้นคะ ดูเหมือนคุณกำลังโกรธ” (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
2.5 การยอมรับและรับรู้ความรู้สึกของผู้ป่วยว่าไม่ใช่สิ่งผิดปกติ (Acknowledge the patient's feeling)	1. เป็นคำพูดที่แสดงความรู้สึกของผู้ป่วย 2. การพูดถึงเหตุการณ์ที่ผู้ป่วยรับรู้ 3. คำพูดที่แสดงการยอมรับให้ผู้ป่วยมีความรู้สึกนั้นได้ P: ดันเบียร์. พ.อยากกลับบ้าน N: คุณคงลำบากใจที่ต้องอยู่ในที่ที่คุณเบื้อ (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)
2.6 การจัดลำดับเหตุการณ์ (Placing the event in sequence) ของผู้ป่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น	1. การถามถึงช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ 2. เป็นคำพูดที่จัดเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลัง 3. เป็นประโยคที่ทำให้เห็นเหตุการณ์ชัดเจนขึ้น "เหตุการณ์ทั้ง 2 อย่างที่เกิดขึ้นคุณพอจะบอกได้ไหมว่าเหตุการณ์ไหนเกิดก่อน" (ตอบทุกข้อ)
2.7 การกระตุ้นให้ผู้ป่วยพูดเปรียบเทียบ (Encouraging comparison) ถึงบุคคลหรือเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกัน โดยใช้คำนิยามหรือมาตรฐานของผู้ป่วยเองเป็นเกณฑ์	1. เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความคิดความรู้สึกของผู้ป่วย 2. มีการใช้เกณฑ์ของผู้ป่วยเองเป็นตัวตัดสิน 3. เป็นคำถามที่แสดงถึงสิ่ง 2 สิ่งที่เหมือนหรือแตกต่างกัน "คุณคิดว่าพ่อแม่ปฏิบัติกับคุณและน้องสาวแตกต่างกันอย่างไร" (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)

ต้นฉบับไม่มีหน้า
NO THIS PAGE IN ORIGINAL

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
<p>4. เทคนิค ช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง</p> <p>การพยายามแปลความหมายของเนื้อหาคำพูดที่ผู้ป่วยแสดงออกมาเป็นความรู้สึก (Attempt to translate into feeling)</p>	<p>1. เป็นคำพูดที่แปลจากเนื้อหาคำพูดของผู้ป่วย</p> <p>2. เป็นคำพูดที่บอกถึงความรู้สึกของผู้ป่วย</p> <p>3. มีการเปรียบเทียบความหมายของการกระทำกับความรู้สึก</p> <p>P: ฉันเหมือนคนหลงทาง</p> <p>N: คุณคงเหงาและว้าเหว่</p> <p>(ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>
<p>5. เทคนิคการควบคุมตนเอง</p> <p>การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) เมื่อผู้ป่วยมีพฤติกรรมที่เหมาะสม</p>	<p>1. การพูดที่แสดงการชื่นชมและยอมรับในการกระทำของผู้ป่วย</p> <p>2. เป็นพฤติกรรมที่ผู้ป่วยแสดงออกอย่างเหมาะสม</p> <p>3. อาจมีคำพูดที่แสดงการให้รางวัล</p> <p>“วันนี้คุณทำงานเสร็จตรงเวลาพอดีเลย”</p> <p>“ถ้าคุณทำงานเสร็จตรงเวลาแบบนี้ คุณจะ ได้ทดลองให้กลับไปอยู่บ้าน”</p> <p>(ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>
<p>6. เทคนิคการให้ข้อมูล (Giving information)</p>	<p>1. คำพูดเกี่ยวกับข้อมูลในการรักษาพยาบาล</p> <p>2. คำพูดที่ช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจปัญหาและสถานการณ์มากขึ้น</p> <p>3. คำพูดที่แสดงการหาข้อมูลจากแหล่งอื่นที่นักศึกษาไม่สามารถให้ข้อมูลกับผู้ป่วยได้ (ตอบ 2 ใน 3 ข้อ)</p>
<p>7. เทคนิคในการแก้ปัญหา</p> <p>การเสนอทางเลือกให้ผู้ผู้ป่วยตัดสินใจเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมด้วยตนเอง (Suggestion)</p>	<p>1. เป็นคำพูดที่ให้ผู้ผู้ป่วยคิดหาทางเลือกในการแก้ปัญหา</p> <p>“คุณคิดว่าปัญหานี้มีทางเลือกในการแก้ปัญหาได้วิธีใดบ้าง”</p> <p>2. เป็นทางเลือกที่ผู้ป่วยสามารถกระทำได้และมองเห็นผลที่จะเกิดตามมา</p> <p>“แต่ละทางมีผลดีผลเสียอย่างไร”</p> <p>3. เป็นทางเลือกที่นักศึกษาให้ผู้ผู้ป่วยตัดสินใจเลือกเอง</p> <p>“วิธีไหนที่คุณตัดสินใจเลือก” (ตอบทุกข้อ)</p>

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
<p>ค.การจบการสนทนา (Terminate conversation)</p> <p>1.การสรุป(Summarizing)ในการสนทนา</p>	<p>1.การสรุปบทวนประเด็นเนื้อหาสำคัญตั้งแต่เริ่มต้นจนถึง สุดการสนทนา “วันนี้เราได้พูดคุยถึงสิ่งที่ทำให้คุณไม่สบายใจว่าเกิดจาก...”</p> <p>2.การสรุปประเด็นเนื้อหาสำคัญในครั้งก่อนเมื่อเริ่มต้น สนทนากันใหม่หรือการสรุปประเด็นเนื้อหาสำคัญในเรื่อง</p> <p>3.เป็นการสรุปโดยนักศึกษาพยาบาลหรือผู้ป่วยสรุปเอง “คุณช่วยสรุปทีซิคะว่า วันนี้เราคุยกันเรื่องอะไรบ้าง” (ตอบทุกข้อ)</p>
<p>2.การให้ ข้อมูล (Giving information) ในการจบการสนทนา</p>	<p>1.ย้ำเตือนกำหนดเวลาในการสิ้นสุดสัมพันธภาพเพื่อการ บำบัด</p> <p>2.นัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการสนทนาครั้งต่อไป</p> <p>3.พูดถึงหัวข้อที่จะสนทนาในครั้งต่อไป “วันนี้คุณได้พูดถึงเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวของคุณ สำหรับ การพบกันครั้งต่อไปเราจะคุยกันเกี่ยวกับเรื่องเพื่อนร่วมงาน ตามที่คุณต้องการ” (ตอบทุกข้อ)</p>

2. การตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยใน 3 ระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
<p>ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ (Initial Phase)</p> <p>การสร้างควมไว้วางใจ (Establish trust relationship)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแนะนำตัวของนักศึกษาพยาบาล บอกชื่อ นามสกุล สถานภาพ สถาบันการศึกษา “ดิฉันชื่อ.....เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่.....ของวิทยาลัยพยาบาล.....” 2. บอกวัตถุประสงค์ของการติดต่อกับผู้ป่วย “ดิฉันมาเพื่อให้คำปรึกษาและให้คุณมีแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง” 3. การรักษาความลับของผู้ป่วย “เรื่องที่คุณพูดคุยกับดิฉันจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ” 4. บอกนัดวัน ช่วงเวลาและจำนวนครั้งที่พบกับผู้ป่วย “ดิฉันจะมาพบกับคุณในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 9-9.30น.รวม 5 ครั้งต่อสัปดาห์” 5. บอกวันที่จะสิ้นสุดสัมพันธภาพ “ดิฉันจะมาพูดคุยกับคุณตั้งแต่วันที่.....ถึง...เป็นเวลา 3 สัปดาห์” 6. บอกสถานที่ที่จะพบกับผู้ป่วย “ดิฉันจะมาพบกับคุณที่เก้าอี้รับแขกข้างห้องทำงานพยาบาล” <p>(ตอบทุกข้อ)</p>

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
<p>ระยะดำเนินการ (Working Phase)</p> <p>ความวิตกกังวล(Anxiety)ของผู้ป่วย</p>	<p>1.ให้ผู้ป่วยเป็นฝ่ายเริ่มต้นในการสนทนาโดยกระตุ้นให้ผู้ป่วยเล่าเรื่องที่มีความวิตกกังวล</p> <p>“คุณมีเรื่องอะไรที่ทำให้วิตกกังวลหรือคะ”</p> <p>2.หาสาเหตุของความวิตกกังวลของผู้ป่วย</p> <p>“คุณลองสรุปสาเหตุที่ทำให้คุณไม่สบายใจซิคะ”</p> <p>3.ยอมรับพฤติกรรมแสดงออกของความวิตกกังวลของผู้ป่วย</p> <p>“การที่มีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น จะทำให้คุณวิตกกังวลได้คะ”</p> <p>4.เสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาให้กับผู้ป่วย</p> <p>“การที่จะลดความวิตกกังวลคือการระบายความทุกข์และหาทางแก้ไขปัญหาค่ะคุณพอจะพูดถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ได้ไหมคะ”</p> <p>(ตอบทุกข้อ)</p>
<p>การค้นหาปัญหาที่แท้จริงของผู้ป่วย</p>	<p>ใช้เทคนิคต่างๆ ในการค้นหาปัญหาแล้วแต่กรณีผู้ป่วยเพื่อให้ได้ปัญหาที่แท้จริงของผู้ป่วย</p> <p>1.เทคนิคการถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้ป่วยเริ่มเรื่องของตนเอง</p> <p>“คุณลองเล่าเรื่องที่รบกวนจิตใจของคุณอยู่ในขณะนี้”</p> <p>2.เทคนิคการสืบค้นเรื่องราวต่างๆ ให้กว้างขึ้น</p> <p>“เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นคุณคิดหรือรู้สึกอย่างไร”</p> <p>3.เทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้ป่วยเล่าเรื่องต่อไป</p> <p>“พูดต่อไปซิคะ ดิฉันกำลังฟังคุณอยู่”</p> <p>4.เทคนิคการตรวจสอบความเข้าใจกับผู้ป่วย</p> <p>“ที่คุณเล่ามาดิฉันเข้าใจว่า.....ใช่ไหมคะ”</p> <p>5.สรุปปัญหาที่แท้จริง</p> <p>“ขณะนี้เรื่องที่ทำให้คุณรู้สึกทุกข์มากที่สุดคือ.....”</p> <p>(ตอบทุกข้อ)</p>

หลักและเทคนิคในการสนทนา	ทักษะและตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลแสดงออก (Verbal Communication)
<p>ระยะสิ้นสุดสัมพันธ์ภาพ (Terminating Phase) การสิ้นสุดสัมพันธ์ภาพ (Terminate)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.บอกยุติสัมพันธ์ภาพตั้งแต่ครั้งแรกที่สนทนากับผู้ป่วย “ดิฉันจะพบกับคุณเป็นเวลา 3 สัปดาห์” 2.บอกเตือนการยุติสัมพันธ์ภาพ ก่อนการยุติสัมพันธ์ภาพ “ตอนนี้เหลือเวลาอีก.....ที่ดิฉันจะมาพบคุณ” 3.บอกสาเหตุของการยุติสัมพันธ์ภาพ “ดิฉันจะต้องไปเรียนที่แผนกอื่น ” 4.บอกแหล่งที่ผู้ป่วยสามารถขอความช่วยเหลือได้ “หลังจากนั้นคุณสามารถปรึกษากับพยาบาลประจำตึกนี้ได้ต่อไป ถ้าคุณมีเรื่องไม่สบายใจ” 5.ให้ผู้ป่วยนำแนวทาง ไปปฏิบัติ “คุณและดิฉันได้ช่วยกันค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหาของคุณแล้ว บัดนี้ถึงเวลาที่คุณจะต้องนำไปปฏิบัติด้วยตัวเอง” (ตอบทุกข้อ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

พันตรีหญิง สาวิตรี แยมศรีบัว เกิดที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา อนุปริญญา
 พยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์ จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2520
 ครุศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลศึกษา) จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2526
 ปัจจุบันมีตำแหน่งเป็นอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช วิทยาลัยพยาบาลของ
 ทักษิณ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย